

2. Базельська конвенція о контролі за трансграничною перевозкою
опасных отходов и их удалением. Базель, 1992 / ООН. URL:
<https://cutt.ly/mxp4BWc>
3. Бохан А. Науковий концепт екологічної безпеки в міжнародних
економічних відносинах. 2014. URL: <https://cutt.ly/Nxp42LI>
4. Венская конвенция об охране озонового слоя; 22.03.1985. URL:
https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/ozone.shtml
5. Итоги Всемирного саммита по устойчивому развитию URL:
<https://cutt.ly/4xp7lcr>
6. Конвенции и соглашения / ООН. URL: <https://cutt.ly/9xp7nfE>
7. How The Basel Convention has Harmed Developing Countries. 30.03.2020.
URL: <https://cutt.ly/Oxp7Yut>
8. International Treaties and Cooperation about the Protection of the
Stratospheric Ozone Layer URL: <https://cutt.ly/Ixp7SE5>
9. Keohane R., Victor D. The Regime Complex for Climate Change. Princeton
University; University of California: The Harvard Project on International Climate
Agreements, 2010. 34 p.
10. Kyoto Protocol. 1997. URL: <https://cutt.ly/Kxp7KxA>
11. Nathanson J. Water pollution. *Encyclopedia Britannica*. 2010. URL:
<https://www.britannica.com/science/water-pollution>
12. One-Fourth of Global Forest Loss Permanent: Deforestation Is Not
Slowing Down. September 13, 2018 URL: <https://cutt.ly/zxp71DM>
13. Polluting our soils is polluting our future / FAO UN. 2018. URL:
<http://www.fao.org/fao-stories/article/en/c/1126974/>
14. The Sustainability Consortium. September 13, 2018. URL:
<https://cutt.ly/Dxp7988>

Попінець Інна

Донецький національний університет імені Василя Стуса

ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ В ХХІ СТ.

Анотація. У статті розглядається проблема інформаційної війни як основної загрози національній безпеці країни в ХХІ ст. Визначено основні методи інформаційного впливу, що становлять загрозу національній безпеці держави. Визначено ключові методи протидії інформаційній агресії.

Ключові слова: інформаційна війна, національна безпека, інформаційна загроза.

Abstract. The article considers the problem of information warfare as the main threat to national security in the XXI century. Identified the main threats posed by the information confrontation for the modern state. The key areas that need protection to ensure national security have been identified.

Keywords: information war, national security, information threat.

Інформаційна сфера стала важливим фактором, що впливає на життя сучасної людини. Інформаційні потоки приходять із різних джерел та формують світогляд людини. Держава повинна дбати про розвиток і захист свого інформаційного простору для того, щоб не стати жертвою пропаганди та ворожого втручання. З огляду на слабкий розвиток кібербезпекової інфраструктури в Україні, перед нею стоїть завдання щодо захисту національної безпеки на інформаційному рівні. Метою роботи є визначення основних методів інформаційного впливу, що становлять загрозу національній безпеці держави, та з'ясування ключових методів протидії інформаційній агресії.

Інформаційна безпека є пріоритетною функцією держави, адже це ключовий елемент національної безпеки. Вона передбачає забезпечення якісного та всебічного інформування громадян, а також надання вільного доступу до різноманітних джерел інформації. Ключовими компонентами інформаційної безпеки також є: контроль за непоширенням дезінформації, сприяння цілісності суспільства, збереження інформаційного суверенітету, протидія негативним інформаційно психологічним пропагандистським впливам та захист національного інформаційного простору від маніпуляцій, інформаційних війн та операцій. Створення комплексної програми з розвитку інформаційної безпеки дасть змогу як захистити інтереси суспільства і держави, так і гарантувати права громадян на отримання всебічної, об'єктивної та якісної інформації [2].

Інформаційні війни тісно переплітаються з кібершпигунством, кіберзлочинністю, кібертероризмом. І в матеріальному світі, і в електронному світі всі ці феномени переплітаються між собою. Основною формою ведення інформаційної війни є психологічна агресія, що здійснюється шляхом керованого інформаційного впливу на індивідуальну, групову або масову свідомість, волю громадян, їхні почуття, дезінформація суб'єктів прийняття політичних, економічних та інших рішень, підлив інформаційної інфраструктури супротивника.

Можна виокремити такі основні методи інформаційної агресії:

- дезінформація та маніпулювання;
- пропаганда;
- диверсифікація громадської думки;
- психологічний та психотропний тиск;
- поширення чуток [3].

Існує велике розмаїття цілей, що при використанні інформаційних методів впливу мають на меті: дискредитацію в ЗМІ (осіб, реформи, політики, події тощо); втручання у вибори (підтримка вигідних кандидатів, дискредитація невідгідних кандидатів, дезінформація серед населення), нарощення соціально-політичної напруги у суспільстві та зниження рівня довіри громадян до влади, поширення неправдивої інформації.

Досягнення хоча б однієї з цих цілей ворожими силами ставить під загрозу питання національної безпеки. Наслідками можуть бути: мітинги,

страйки, мародерство та вандалізм. Хаос, який утвориться внаслідок названих подій, дає можливість відвернути увагу влади та населення від прихованих мотивів супротивника, тимчасом сам супротивник може залишитися прихованим.

Щоб не допустити згубного впливу, необхідно протидіяти можливим зовнішнім інформаційним агресіям.

Основними методами протидії інформаційній агресії є:

- Співпраця та координація в інформаційній політиці – державна підтримка нових аналітичних чи медіаініціатив та проєктів, включно з більш гнучким підходом до надання грантів чи стипендії.
- Удосконалення навчальних програм в університетах в галузі журналістики, міжнародних відносин та економіки – внести в програму безпеку в Інтернеті, основи інформаційно-психологічної війни, інформаційну політику та пропаганду, проблеми у сфері внутрішньої безпеки перед сучасними викликами та загрозами.
- Обмеження та нейтралізація впливу пропагандистського повідомлення, а також послаблення потенційних союзників насамперед на власній території. Для цього потрібна співпраця неурядових організацій та державних структур, особливо дипломатії та правоохоронних органів.
- Комунікація між владними структурами та суспільством – замовчування або двозначність у спілкуванні заповнюється різними видами спекуляцій та новинами із ворожих ЗМІ.
- Підвищення якості контенту в ЗМІ – достовірність, відкритість, прозорість, збалансованість подання інформації (подання різних поглядів, а не нав'язування) та фактів, віддалених від оцінок.

Отже, інформаційна безпека держави характеризується ступенем її захищеності. Ключову роль відіграє стійкість головних сфер життєдіяльності стосовно небезпечних інформаційних впливів. Інформаційна безпека визначається здатністю нейтралізувати шкідливі інформаційні впливи. Національна безпека повинна гарантувати захищеність життєвоважливих інтересів громадян, суспільства та держави в інформаційній сфері.

Джерела та література

1. Rosyjska wojna informacyjna na Ukrainie – Defence 24, 30.04.2016. URL: <https://www.defence24.pl/rosyjska-wojna-informacyjna-na-ukrainie>
2. Ільницька Уляна. Інформаційна безпека України: сучасні виклики, загрози та механізми протидії негативним інформаційно-психологічним впливам. *Humanitarian vision*. 2016. Vol. 2. Num. 1. С. 27–32.
3. Манойло А. В. К вопросу о содержании понятия «информационная война». 2012. URL: [http://ashpi.asu.ru/ic/?p=1552.\]:](http://ashpi.asu.ru/ic/?p=1552.)
4. Марєєв С. В., Перевезій С. С., Степова С. В. Інформаційна безпека як складова національної безпеки України. URL: http://www.rusnauka.com/16_ADEN_2010/Informatica/68028.doc.htm